

OTTO ZUHR

MARC HÜRZELER

ESTETSKA, PARODONTNA PLASTIČNA I IMPLANTOLOŠKA KIRURGIJA

Mikrokirurški koncept

OTTO ZUHR MARC HÜRZELER

ESTETSKA, PARODONTNA PLASTIČNA I IMPLANTOLOŠKA KIRURGIJA

Mikrokirurški koncept

Uz potporu Bärbel Hürzeler i Stephana Rebelea

 QUINTESSENZ VERLAG

Berlin, Chicago, Tokio, Barcelona, Istanbul, London, Milano, Moskva,
New Delhi, Pariz, Prag, Sao Paulo, Seoul, Singapur i Varšava

Sadržaj

A Osnove

- 1 Anatomske i strukturno biološke osnove 2
- 2 Mikrokirurgija – koraci u novu dimenziju 36
- 3 Primarno cijeljenje – ključ uspjeha 68
- 4 Incizija, dizajn režnja i tehnike šivanja 84
- 5 Gingivna estetika, osobitosti, smjernice i dijagnostičke strategije 118
- 6 Menadžment pacijenta 156

B Tehnike

- 7 Uzimanje autolognih transplantata 192
- 8 Podebljanje gingive 254
- 9 Prekrivanje gingivnih recesija 282
- 10 Estetsko produljenje krune 406
- 11 Rekonstrukcija papile 470
- 12 Opskrba ekstrakcijskih alveola 512
- 13 Liječenje bezubosti 608

C Komplikacije

- 14 Intraoperativna krvarenja 802
- 15 Perforacija režnja 808
- 16 Postoperativna krvarenja 812
- 17 Infekcije 816
- 18 Nekroze režnjeva i vezivnotkivnih transplantata 822
- 19 Neuspjesi s autolognim koštanim blokovima i pločama kompakte 826
- 20 Gubitak implantata 830
- 21 Ožiljci, tetovaže i višak mekog tkiva 834
- 22 Povreda biološke širine 842

Dodatak

- Popis materijala 850
- Indeks 851

POGLAVLJE 8

PODEBLJANJE GINGIVE

8.1. Teorija

8.1.1. Indikacije

Za provođenje podebljanja gingive postoje različite indikacije. Ono se najčešće poduzima da bi se stabiliziralo meko tkivo te na taj način djelovalo protiv daljnog razvoja gingivnih recesija. U rijetkim se slučajevima također koristi da bi se prekrili tamno prosijavajući korjenovi endodontski liječenih zubi.

Proflaksa recesija kod zubi koji se protetski rekonstruiraju

U estetski bitnim područjima često su problem supragingivni rubovi nadomjestaka zbog vidljivog prijelaza između nadomjeska i zuba. Stoga u području prednjih zubi postoji česta tendencija da se rubovi nadomjestaka postavljaju subgingivno (Slika 8.1.a i b).

Priprema izrade nadomjestaka s intrasulkularnim rubovima u načelu je povezana s mehaničkom traumom zahvaćenog mekog tkiva¹. Osim toga, rubovi nadomjestaka koji leže u sulku dovode do pojачane akumulacije plaka koja povlači upalne promjene okolnog mekog tkiva. Stoga su vrlo česte posljedice gubitak parodontnog pričvrstka i stvaranje gingivne recesije². Tako prvo bitno intrasulkularno smješteni rubovi nadomjeska vremenom prelaze u supragingivne. Valderhaug i suradnici su u kliničkom dugoročnom istraživanju pokazali da, od ukupno 300 postavljenih krunica sa subgingivnim rubovima, nakon jedne godine oko 40% te nakon deset godina više od 70% leži supragingivno³. U vezi s tim, dok uski pojas keratinizirane gingive ne utječe na količinu recesije kod supragingivnih rubova nadomjestaka, čini se da deblijina marginalnog mekog tkiva ima veliku važnost (vidi Poglavlje 1.). Ako se rubovi nadomjeska trebaju smjestiti subgingivno, kod tankog mekog tkiva dugoročno je potrebno računati s recesijama.

Da bi se spriječilo stvaranje gingivnih recesija i s tim povezan gubitak parodontnog pričvrstka, čini se smisleno odmah na početku izbjegći intrasulkularno postavljanje nadomjestaka. Danas proizvođači rade na

razvitku novih materijala i koncepta koji bi prijelaz između nadomjeska i zuba, osobito u bukalnom području, činili što manje vidljivim. Pritom uporaba potpuno keramičkih materijala i primjena adhezivnog cementiranja s kompozitnim materijalima u boji zuba imaju odlučujuću ulogu. Ako su razlike u boji između zuba i nadomjeska koji će se napraviti prevelike, često taj prijelaz više nije moguće dobro prikriti. To je često slučaj kod protetske opskrbe endodontski liječenih zubi koji su nakon terapije potamnjeli. U tim se situacijama za izbjeljivanje zahvaćenih zubi vrlo dobro može koristiti unutarnje izbjeljivanje. Čak i ako se recidi uvijek ne mogu spriječiti, kod adekvatnog provođenja izbjeljivanja rizik od komplikacije minimalan je^{4,3}. Ipak, kod zubi koji su opskrbljeni kolčićima, uklanjanje kolčića može biti preveliki rizik za zub te se mora odustati od unutarnjeg izbjeljivanja. Da bi se postigla dobra estetika u tim slučajevima nije moguće izbjegći subgingivne rubove nadomjestaka. Tada cilj mora biti da rubovi dugoročno ostanu intrasulkularno i ne dođu ponovno u supragingivno područje. Kod te indikacije provođenje profilaktičkog podebljavanja gingive može se pozitivno odraziti na dugoročnost željenih rezultata terapije, budući da možemo početi od pretpostavke da je meko tkivo stabilno kao posljedica podebljavanja, a opasnost od stvaranja recesije smanjena je (vidi Poglavlje 1.).

Hirsch i suradnici do ovog rezultata došli su na temelju kliničke studije⁶. Na 14 je pacijenata u području donje fronte provedena operacija režnja u sklopu kirurške terapije parodontitisa. Nakon intrasulkularnog reza i stvaranja pristupnog režnja, površine korjeno-vastrugane su i očišćene. Za podebljavanje mekog tkiva prije šivanja uzet je vezivni transplantat s nepca i fiksiran na bukalnu stranu. Dok se uobičajeno mora računati na bitne recesije, kao posljedicu dizanja režnja, kod ovih je pacijenata šest mjeseci postoperativno došlo do prosječne redukcije od oko 2 mm u odnosu na preoperativno prisutne recesije. Tijekom daljnog praćenja u razdoblju od 19 do 58 mjeseci one su se i dodatno smanjile. Autori su zaključili da podebljavanje režnja subepitelnim vezivnim tkivom vrlo efikasno može služiti za profilaksu recesija nakon kirurške parodontne terapije.

Slika 8.1.a i b Da bi se izbjegli estetski problemi, često se prijelaz između zuba i nadomjesta postavlja sulkularno, što s biološkog gledišta predstavlja kompromis.

Zaključak:

Podebljavanje gingive dovodi do stabilizacije mekog tkiva i do profilakse recesije na zubima koji su protet-

ski sanirani te imaju intrasulkularno smještene rubove nadomjestaka, osobito kod tankog gingivnog fenotipa (Slika 8.2.a-g.)

Slika 8.2.a Početno kliničko stanje prije nove protetske opskrbe. Budući da je velika razlika u boji između prirodnih korjenova i boje koju pacijentica želi za nove krunice, a da bi se postigli dobri estetski rezultati, rubovi nadomjeska moraju se smjestiti intrasulkularno. Podebljanje gingive za profilaksu recesije provedeno je zbog tankog mekog tkiva pacijentice.

b

c

Slika 8.2.b i c Nakon stavljanja dugoročnih privremenih nadomjestaka izvedeno je podebljanje gingive vezivnim tkivom uzetim s nepca (b); situacija završenog cijeljenja pet mjeseci nakon kirurškog zahvata (c).

Slika 8.2.d-f Klinička situacija tijekom i nakon cementiranja definitivnog nadomjeska uz vidljivost debelih gingivnih odnosa.

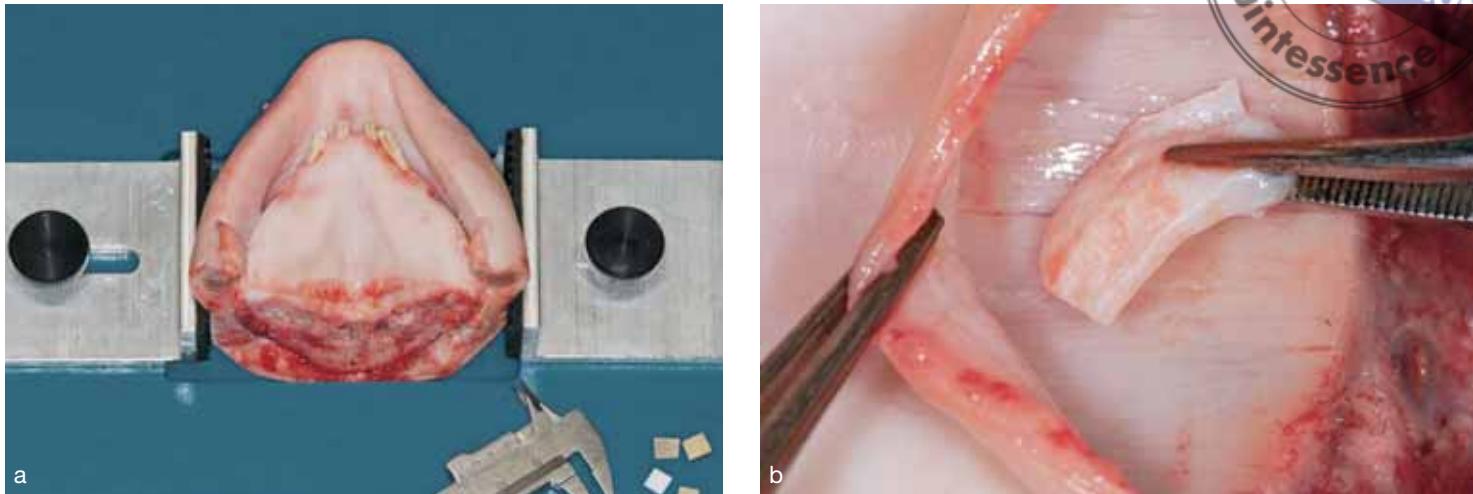

Slika 8.2.g Pacijentica nakon završetka liječenja (dentalni tehničar: *Ulli Schoberer, Seehausen, Njemačka*)

Redukcija transparencije gingive

Jung i suradnici u in vitro eksperimentu istraživali su površinske promjene boje kod različitih debljina sluznice, koje nastaju stavljanjem različitih materijala ispod mekog tkiva⁷. U ispitivanim skupinama koristili su se titan i cirkonij dioksidna keramika sa ili bez prekrivanja napečenom keramikom. Promjene boje određivale su se spektrofotometrijski i uspoređivale s kontrolnom skupinom bez testnog materijala ispod sluznice. Rezultati su pokazali da su se u svim ispitivanim sku-

pinama pojavile promjene boje u odnosu na kontrolnu skupinu, ali su promjene bile sve manje što je debljina sluznice bila veća. Za razliku od titanskog tijela, metalna keramika kao i cirkonij dioksidna keramika sa ili bez napečene keramike za fasetiranje nisu prouzročili vidljive promjene boje tek kod debljine sluznice od 2 mm. Kod debljine sluznice od 3 mm bilo kakva promjena boje nije se mogla vidjeti ljudskim okom na bilo kojem primjeru, uključujući i slučajeve gdje je korišten titan (Slika 8.3.a-d, Tablica 8.1.). Podrazumijevajući da se rezultati ovog in vitro istraživanja mogu primjeniti na

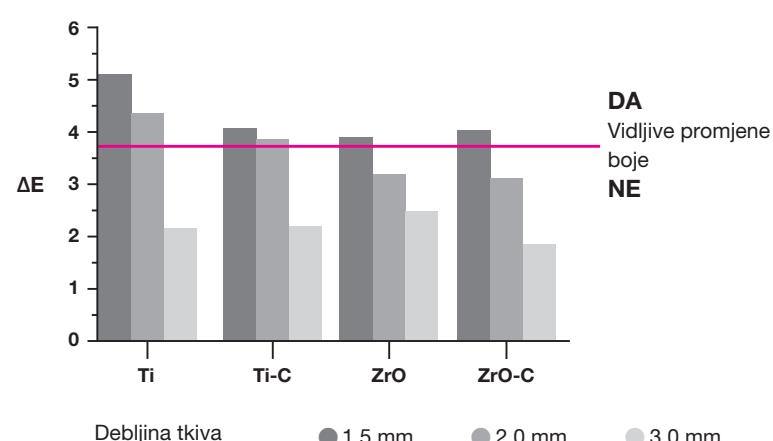
Slika 8.3.a i b Istraživanje testnih tijela provedeno je na centralnom dijelu nepca svinjskih gornjih čeljusti (a). Za simulaciju različitih debljina sluznice pod režanj su stavljeni vezivi transplantati uzeti u različitoj debljini. Tako je bilo moguće istraživati debljinu mekih tkiva od 1,5 mm, 2 mm i 3 mm (b)⁷.

Slika 8.3.c i d U istraživanju su korištena probna tijela od titana, titana obloženog keramikom, cirkonij dioksidna keramika i cirkonij dioksidna keramika obložena keramikom (c). Za provođenje spektrofotometrijskih mjerena pod sluznicu su stavljana razna probna tijela te je promatrana promjena boje kod raznih debljina mekog tkiva (d)⁷.

Tablica 8.1.

Svi pregledani materijali izazvali su promjenu boje (ΔE) koja je bila toliko manja koliko je debljina sluznice bila veća. Fasetirana i nefasetirana cirkonij dioksidna keramika nije stvarala promjene boje vidljive okom od debljine tkiva od 2 mm. Od debljine sluznice od 3 mm, probno tijelo nije izazvalo vidljivu promjenu boje⁷.

Tablica 8.2.

Prosječna debljina gingive prema Eger i Muelleru⁹. Vrijednosti su dobivene s pomoću ultrazvuka oko 2 mm apikalno od ruba gingive.

	Drugi premolar	Prvi premolar	Očnjak	Lateralni inciziv	Centralni inciziv
Debljina gingive, maksila	1,06 mm ($\pm 0,42$)	1,05 mm ($\pm 0,35$)	0,89 mm ($\pm 0,34$)	1,14 mm ($\pm 0,39$)	1,28 mm ($\pm 0,40$)
Debljina gingive, mandibula	0,94 mm ($\pm 0,27$)	0,75 mm ($\pm 0,21$)	0,83 mm ($\pm 0,29$)	0,91 mm ($\pm 0,35$)	0,87 mm ($\pm 0,33$)

kliničku situaciju na pacijentu te počevši od činjenice da je debljina gingive u području gornje i donje fronte oko 1 mm^{8,9} (Tablica 8.2.), vidljivo je da već i lagano tamno promijenjena boja korjenova zubi može prosijavati kroz meko tkivo te na taj način posiviti boju gingive. Takav rezultat može negativno utjecati na estetiku protetske terapije (Slika 8.4.).

Ako unutarnje izbjeljivanje zahvaćenih zubi nije dovoljno ili ga nije moguće provesti u svrhu rješavanja tog problema, alternativno se kirurškim podebljavanjem mekih tkiva može dobiti odgovarajuća redukcija transparencije gingive. Pritom cilj ne bi smio biti uspostavljanje gingive debljine 3 mm. Osim što je kirurški gotovo nemoguće dobiti horizontalnu veličinu mekog tkiva od 3 mm, gingivno meko tkivo te debljine izgledalo bi vrlo ružno i hipertrofično. Buduci da su endodontski liječeni zubi toliko tamni samo u iznimnim slučajevima,

kao titan koji je korišten u opisanom istraživanju, u većini bi slučajeva gingivna debljina manja od 3 mm trebala rezultirati dobrim estetskim ishodom terapije.

Zaključak:

Što je korijen zubi koje treba liječiti svjetlijim tim se bolje podebljavanjem mekog tkiva može prikriti odstupanje boje. Što je korijen tamniji, to se više mora računati na lagana odstupanja boje nakon podebljavanja gingive (Slika 8.5.a-i). Ako postoji mogućnost unutarnjeg izbjeljivanja jako potamnjelog zuba, najbolji se rezultati mogu postići kombinacijom izbjeljivanja i podebljavanja. U odnosu na boju zahvaćenog korijena, čini se da za izradu potrebnih nadogradnji na zubima nema značajnije razlike između korištenja metalnih kolčića ili kolčića u boji zubi za estetske nadogradnje.

Slika 8.4. Već lagano diskolorirani korjenovi endodontski liječenih zubi mogu prosijavati kroz meko tkivo i stvarati sivu obojenost gingive.

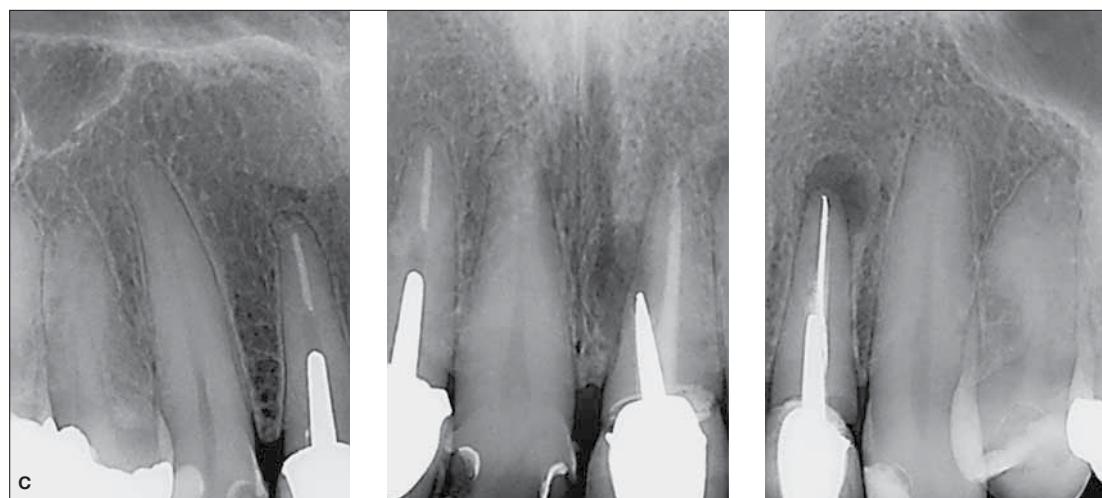

a

b

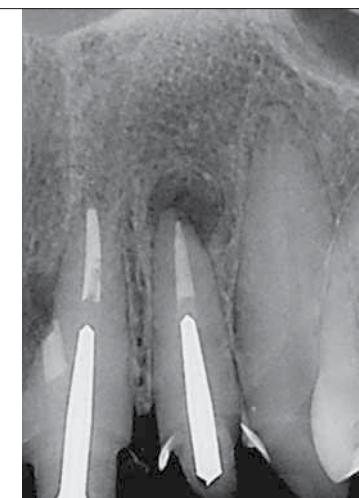
Slika 8.5.a i b Klinički primjer podebljanja mekog tkiva s ciljem redukcije transparencije gingive bez dodatnog internog izbjeljivanja. Na početnim slikama jasno se mogu razaznati područja sivo obojane gingive iznad endodontski liječenih zubi opskrbljenih krunicom (zubi 12, 21 i 22).

c

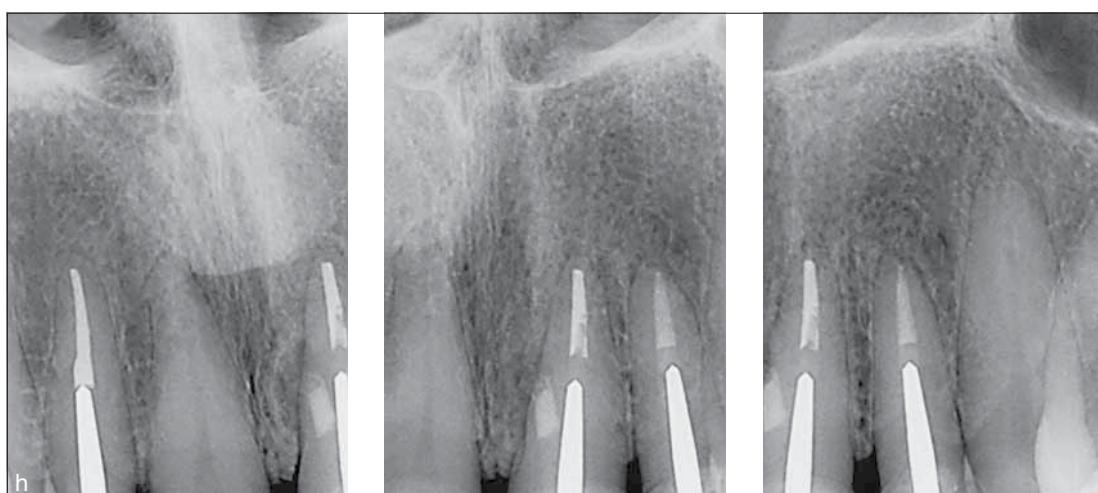
d

Slika 8.5.c i d Na Zubima 12 i 22 uklonjenje su metalne nadogradnje, revidirano je endodontsko punjenje i provedeno je unutarnje izbjeljivanje. Na zubu 21 također je izvađen kolčić, revidirano je punjenje i zatvoreno je mjesto perforacije. Da bi se izbjegle eventualne komplikacije odustalo se od unutarnjeg izbjeljivanja. Kako bi se smanjilo prosijavanje tamnih korjenova kroz meko tkivo na tom je zubu provedeno podebljanje gingive.

Slika 8.5.e Klinička situacija pet mjeseci nakon privremene opskrbe. Provedeno je unutarnje izbijeljivanje zubi 12 i 22 te podebljanje gingive na zubu 21, neposredno nakon cementiranja definitivnog nadomeska.

Slika 8.5.f do h Klinička i radiološka situacija nakon cementiranja definitivnog nadomeska. U usporedbi s početnom situacijom vidljivo je znatno poboljšanje gingivne estetike, čak i uz lagani metalni odsjaj koji je ostao u području gingive na zubu 21.

Slika 8.5.i Pacijentica nakon završetka liječenja (endodontsko liječenje: *Wolf Richter*, München, Njemačka; dentalni tehničar: *Ully Schoberrer*, Seehausen, Njemačka)

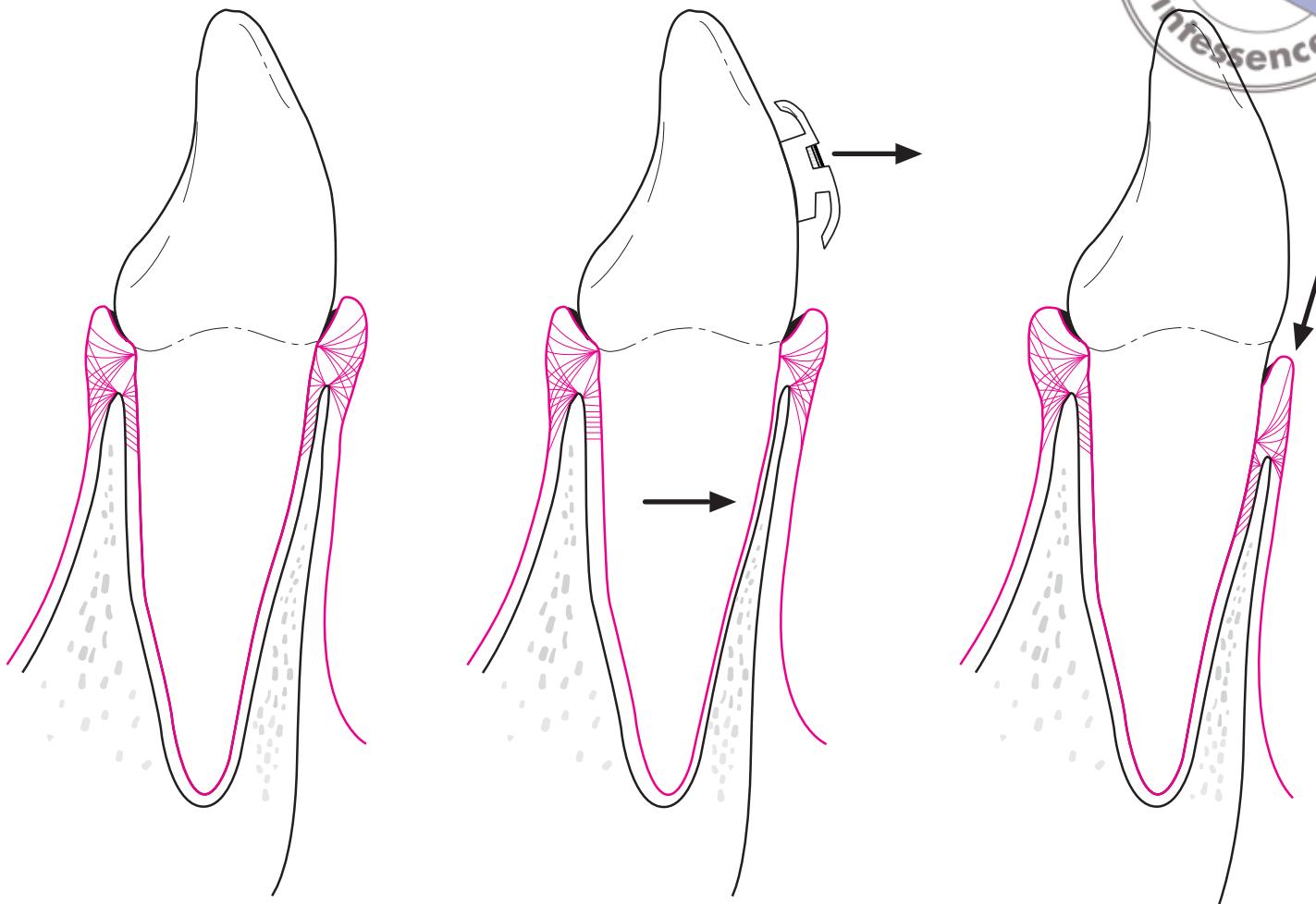
Slika 8.6. Razvitak gingivne recesije na donjim prednjim zubima nakon završene ortodontske terapije.

Profilaksa recesije prije ortodontske terapije

Tijekom ortodontske terapije uvijek mogu nastati gingivne recesije, ako primarno već postoji bukalna dehiscijencija kosti ili se Zub ortodontskim pomakom prema bukalno pomakne iz koštanog ležišta (Slika 8.6.; Slika 8.7.) (vidi Poglavlje 9.).

Uznanstvenim istraživanjima pokazano je da kod ortodontskog pomaka prema labijalno, neovisno o koštanoj potpori, uvijek dolazi do laganog povlačenja bukalne gingive^{11,12}. Nadalje, kod pacijenata s adekvatnom kontrolom plaka gingivna recesija vrlo je mala i nije po-

vezana s gubitkom parodontnog pričvrška¹¹. Za laganu apikalnu pomak bukalne gingive odgovoran je labijalni pomak koji uzroči i stanjivanje¹³. Suprotno tome, kod neadekvatne kontrole plaka dolazi do gubitka pričvrška i do jače izražene recesije^{11,13}. Nije pronađena povezanost između opsega recesije i širine keratinizirane gingive oko zahvaćenih zubi^{11,14}. Stanjivanje gingive kroz rastezanje smatra se puno odgovornijim za smanjenu rezistenciju na plak i za s tim povezano upalno povlačenje gingive^{11,13,15}. Čini se da je tanka gingiva locus minoris resistentiae u odnosu na vanjske podražaje, poput mikrobnog plaka ili traumatskog četkanja zubi, te da na taj način može povećati stva-

Slika 8.7. Gingivne recesije mogu nastati pri ortodontskom pomaku prema labijalno ako postoje koštane dehiscencije ili su zubi iz alveole pomaknuti prema bukalno. Tanki gingivni odnosi dodatno pojačavaju nastanak gingivnih recesija.

ranje gingivnih recesija nakon ortodontske terapije. S kliničkog stajališta ta se okolnost svakako treba imati na umu: rizik od nastanka recesije ovisi o količini pomaka, o veličini sile koje se pritom koriste, o postojanju plaka ili upalnih znakova te o veličini mekog tkiva koje okružuje Zub¹⁶. Stoga prije provođenja ortodontskog pomaka prema labijalno treba procijeniti parodontne strukture koje okružuju Zub. Dok god se Zub pomiče unutar koštane alveole koja ga okružuje, rizik za stvaranje gingivnih recesija je mali, bez obzira na veličinu okolnog mekog tkiva. Ako se predviđa nastanak bukalne koštane dehiscencije kao posljedice ortodontskog pomaka, volumen okolnoga mekog tkiva

mora se procijeniti i uklopliti u procjenu rizika od recesije. Ako postoji tanka gingiva rizik je veliki, osobito ako se očekuje smanjenje debline mekih tkiva kao posljedica ortodontske terapije.

Da bi se spriječio nastanak gingivnih recesija pri ortodontskom pomaku prema bukalno kod postojanja tanke gingive potrebno je provesti podebljavanje marginalne gingive prije početka ortodontske terapije. Načelno je moguće prekriti eventualne gingivne recesije odgovarajućim parodontno-kirurškim mjerama i nakon završetka ortodontske terapije. Budući da se izgubljeni parodontni pričvrstak pritom može regenerirati samo u manjem opsegu, kod odgovarajuće

Slika 8.8.a i b Da bi se spriječile daljnje recesije kod pacijenta je prije ortodontske terapije izvedeno podebljanje gingive.

Slika 8.8.c i d Klinički izgled tjedan dana (c) i pet mjeseci (d) nakon zahvata pokazuje vidljivo povećanje deblijine gingive.

početne situacije svakako bi trebalo pokušati smanjiti rizik od nastanka recesije preventivnim planiranjem terapije (Slika 8.8.a-d) (vidi Poglavlje 9.).

Zaključak:

Cij podebljavanja gingive je dobivanje volumena mekog tkiva u horizontalnom smjeru. Tako se može smanjiti transparencija gingive i prosijavanje tamno promijenjenih korjenova endodontski liječenih zubi⁷. Nadalje, podebljavanje gingive može stabilizirati gingivu te dugoročno smanjiti rizik od nastanka gingivne

recesije¹⁷⁻¹⁹. Stoga ono može biti indicirano kao preventivna mjera prije ortodontske ili restaurativne terapije.

8.1.2. Tehnički aspekti

Režanj koji se podiže pri izvođenju gingivnog podebljavanja trebao bi omogućiti minimalni pomak prema koronalno kako bi se nanešeni vezivi transplant mogao u potpunosti prekriti. S estetskog stajališta

subepitelni vezivnotkivni transplantat ne bi trebao biti deblji od 1 mm do 1,5 mm. Da bi se postigao estetski zadovoljavajući ishod terapije važno je da se podebljavanje gingive provede simetrično. Stoga uvijek treba podebljavati gingivu obaju centralnih inciziva, svih četiriju inciziva ili svih šest prednjih zubi. Da bi se spriječio nastanak ožiljaka i zadržala prirodna boja i tekstura površine postojeće gingive treba izbjegavati vertikalne rasteretne rezove. Osim toga, takav način prednosti je za krvnu opskrbu režnja i transplantata. Zbog toga se uporaba tunelirajućih preparacijskih tehnika režnja uspostavila kao metoda izbora kod provođenja gingivnih podebljavanja.

Na početu kliničkog postupka, zaobljenom mikroos-tricom skalpela načini se intrasulkularna incija kako bi se preparirao djelomični režanj. Da bi se dobio dovoljan prostor za transplantat vezivnog tkiva preparacija se mora napraviti koronalno do baza papile a

apikalno preko mukogingivne linije. Režanj se mora proširiti najmanje jedan zub prema lateralno, dalje od područja koje treba podebljati. Da bi se izbjegle perforacije režnja, preporučuje se korištenje posebnih noževa za tuneliranje (vidi Poglavlje 2.). Transplantat se uvodi u tunel marginalnim pristupom, fiksira i stabilizira dvostrukim križnim vertikalnim obuhvatnim šavovima. Prije kirurškog zahvata potrebno je aproksimalne kontaktne točke zahvaćenih zubi zatvoriti točkicom tekućeg kompozita.

8.1.3. Predvidljivost i dugoročna prognoza

Prognostički gledano, podebljavanja gingive većinom su vrlo poveljna. Znanstveni podaci o dugoročnoj stabilnosti gingivnih podebljavanja trenutačno ne postoje.

Literatura

1. Donaldson D. The etiology of gingival recession associated with temporary crowns. *J Periodontol* 1974;45:468–471.
2. Parma-Benfenati S, Fugazzoto P, Ruben M. The effect of restorative margins on the postsurgical development and nature of the periodontium. Part I. *Int J Periodontics Restorative Dent* 1985;6:30–51.
3. Valderhaug J. Periodontal conditions and carious lesions following the insertion of fixed prostheses: a 10-year follow-up study. *Int Dent J* 1980;30:296–304.
4. Dahl J, Pallesen U. Tooth bleaching - a critical review of the biological aspects. *Crit Rev Oral Biol Med* 2003;14:292–304.
5. Attin T, Paque F, Ajam F, Lennon A. Review of the current status of tooth whitening with the walking bleach technique. *Int Endod J* 2003;36:313–329.
6. Hirsch A, Brayer L, Shapira L, Goldstein M. Prevention of gingival recession following flap debridement surgery by subepithelial connective tissue graft: consecutive case series. *J Periodontol* 2004; 75:757–761.
7. Jung R, Sailer I, Hämmерle C, Attin T, Schmidlin P. In vitro colour changes of soft tissues caused by restorative materials. *Int J Periodontics Restorative Dent* 2007;27:251–257.
8. Müller H, Schaller N, Eger T, Heinecke A. Thickness of masticatory mucosa. *J Clin Periodontol* 2000;27:431–436.
9. Eger T, Müller H. Ultrasonic determination of gingival thickness. Subject variation and influence of tooth type and clinical features. *J Clin Periodontol* 1996;23:839–845.
10. Sailer I, Thoma A, Khraisat A, Jung R, Hämmерle C. Influence of white and gray endodontic posts on color changes of tooth roots, composite cores, and all-ceramic crowns. *Quintessence Int* 2010; 41:135–144.
11. Wennström J. Lack of association between width of attached gingiva and development of gingival recession. A 5-year longitudinal study. *J Clin Periodontol* 1987;14:181–184.
12. Foushee D, Moriarty J, Simpson D. Effects of mandibular orthognathic treatment on mucogingival tissues. *J Periodontol* 1985;56:727–733.
13. Steiner G, Pearson J, Ainamo J. Changes of the marginal periodontium as a result of labial tooth movement in monkeys. *J Periodontol* 1981;52:314–320.
14. Coatoam G, Behrents R, Bissada N. The width of keratinized gingiva during orthodontic treatment: its significance and impact on periodontal status. *J Periodontol* 1981;52:307–313.
15. Baker D, Seymour G. The possible pathogenesis of gingival recession. A histological study of induced recession in the rat. *J Clin Periodontol* 1976;3:208–219.
16. Wennström J, Pini Prato G. Mucogingival therapy - periodontal plastic surgery. In: Lindhe J, Karring T, Lang NP, Clinical periodontology and implant dentistry Munksgaard, 2003.
17. Ericsson I, Lindhe J. Recession in sites with inadequate width of the keratinized gingiva. An experimental study in the dog. *J Clin Periodontol* 1984;11:95–103.
18. Olsson M, Lindhe J. Periodontal characteristics in individuals with varying form of the upper central incisors. *J Clin Periodontol* 1991;18:78–82.
19. Stetler K, Bissada N. Significance of the width of keratinized gingiva on the periodontal status of teeth with submarginal restorations. *J Periodontol* 1987;58:696–700.

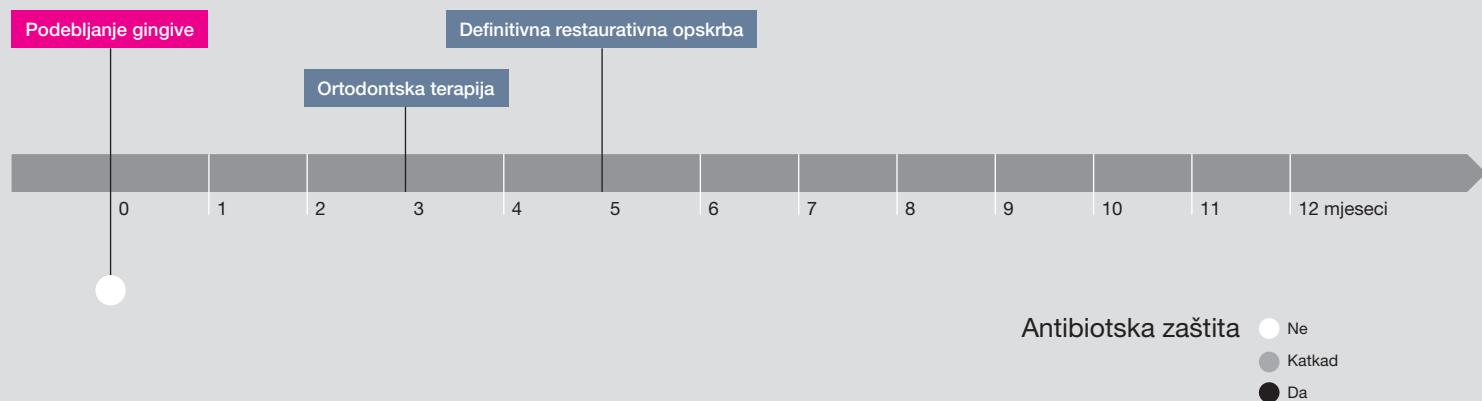
8.2. Praksa

8.2.1. Podebljanje gingive debelim autolognim vezivnim tkivom

NAJAVAŽNIJE UKRATKO

1. Očistiti površine zubi *prije prve incizije*
2. Ako je potrebno *zatvoriti* aproksimalnu kontaktnu točku tekućim kompozitom
3. Podminirajući djelomični režanj:
  - mobilizacija prema *koronalno* do baze papila
  - mobilizacija prema *apikalno* preko mukogingivne linije
  - mobilizacija prema *lateralno* uvijek jedan zub dalje od područja koje se podebljava
4. Subepitelni vezivnotkivni transplantat:
  - *maksimalna debljina od 1 mm do 1,5 mm*
  - dovoljno velike površine
5. Šivanje:
  - *stabilna fiksacija mekog tkiva dvostrukim križnim vertikalnim obuhvatnim šavom*
6. Lagana *kompresija* rane tijekom nekoliko minuta
7. Pružanje opsežnih i detaljnih *postoperativnih naputaka pacijentu*

RASPORED AKTIVNOSTI

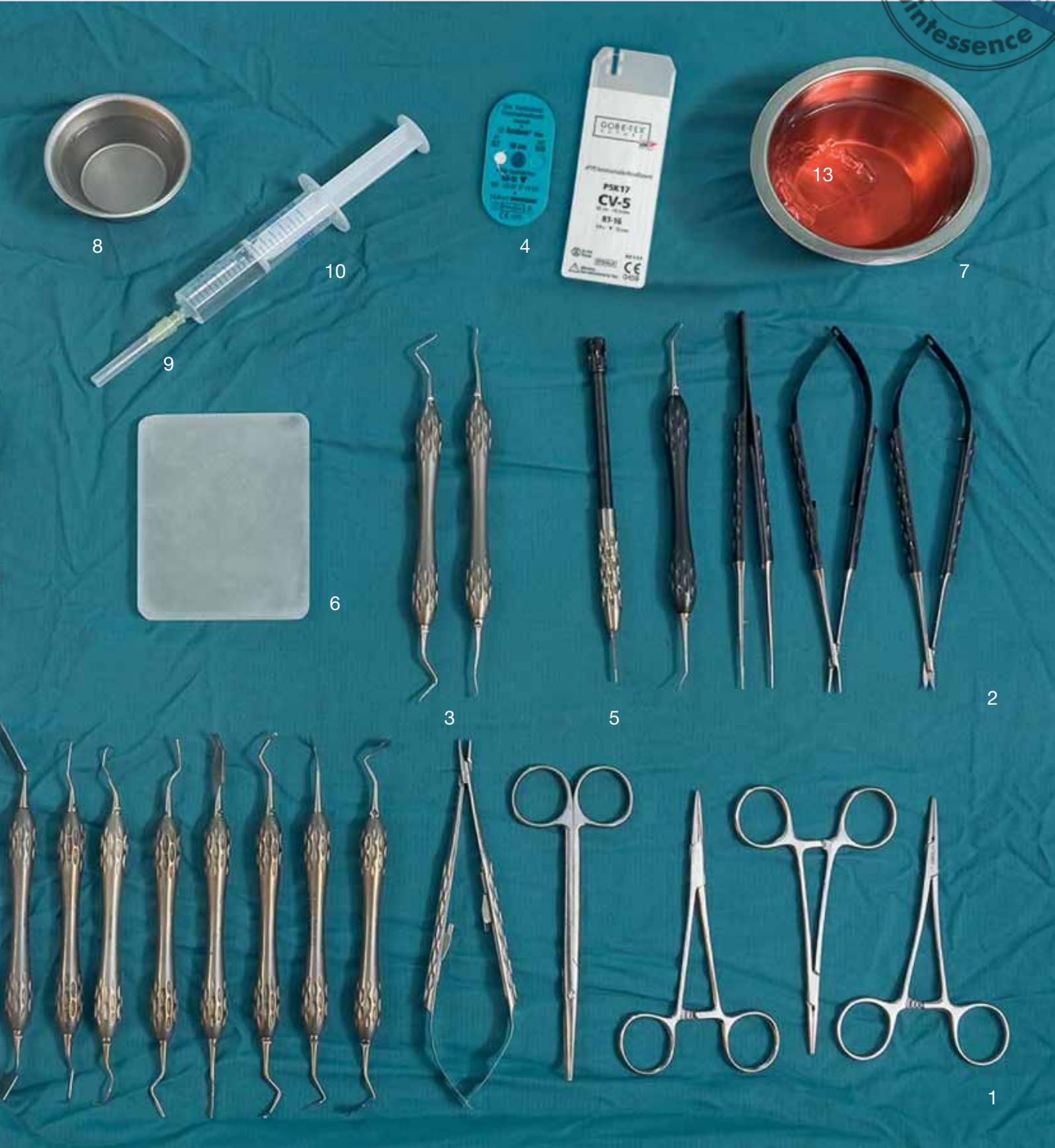
LISTA ZA PRIPREMU RADNOG MJESTA

---

1. Set makroinstrumenata
  2. Set mikroinstrumenata
  3. Nož za tuneliranje I i II
  4. Materijali za šivanje: Gore-Tex® CV-5 i 6-0
Seralene® DS15
  5. Makrooštrica za skalpel broj 15, mikrooštrica za skalpel Keydent
  6. Staklena ploča
  7. Metalna zdjelica s 0,1%-tnom klorheksidinskom otopinom
  8. Metalna zdjelica sa sterilnom vodom
  9. Tupa kanila
  10. Šprica od 10 ml
  11. Lokalni anestetik
  12. Veliki i mali tupferi
  13. Zavojna ploča
-

Copyright by
Not for Publication
Quintessence

POSTUPAK U KORACIMA

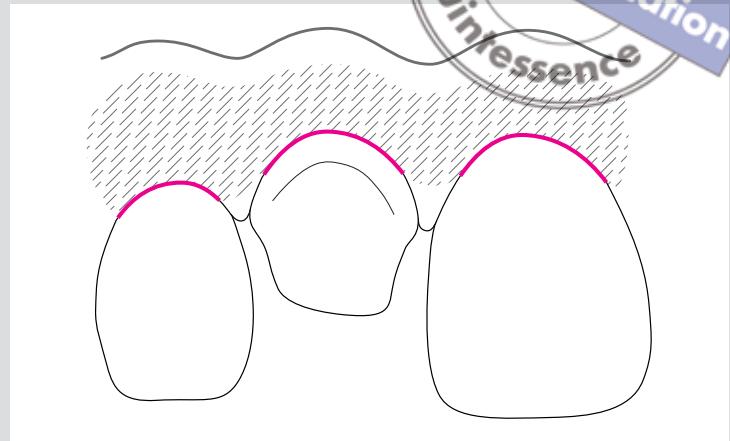
Slike 8.9.-8.12. Klinička i radiološka situacija prije liječenja pokazuje zub 11 opskrbljen keramičkom djelomičnom krunicom koji je potamnio nakon endodontskog liječenja. Gingiva je također sive boje u području prosijavanja korjenova.

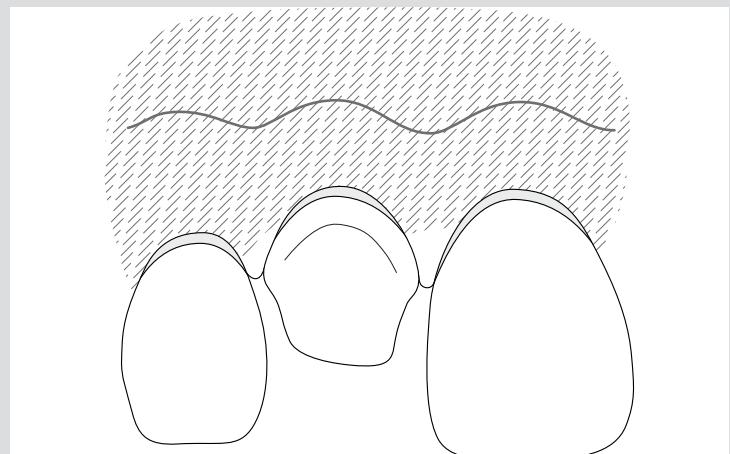
Slike 8.13. i 8.14. U prvom koraku skinuta je djelomična krunica, zub je prepariran za novu opskrbu krunicom, na bukalnoj strani rub preparacije lagano je spušten u sulkus, a zub je opskrbljen dugoročnim privremenim nadomjeskom.

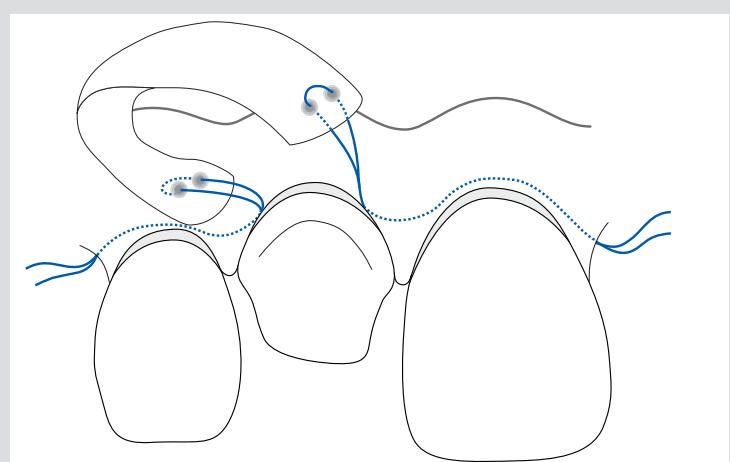
Slika 8.15. Koliko je tanka i transparentna marginalna gingiva zuba kojeg treba liječiti može se odrediti pri sondiranju, prosijavanjem parodontne sonde.

Slike 8.16. i 8.17. Preparacija ležišta za transplantat započinje intrasulkularnom incizijom i stvaranjem djelomičnog režnja mikroštricom skalpela. Papile se na bazi oštro podminiraju. Mobilizacija aproksimalnog tkiva nije potrebna.

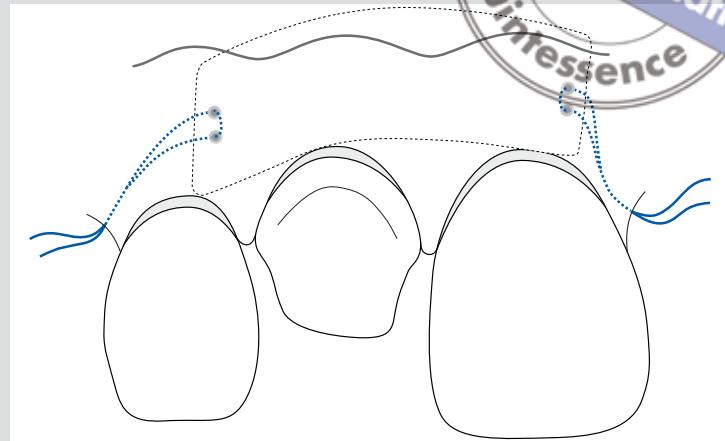
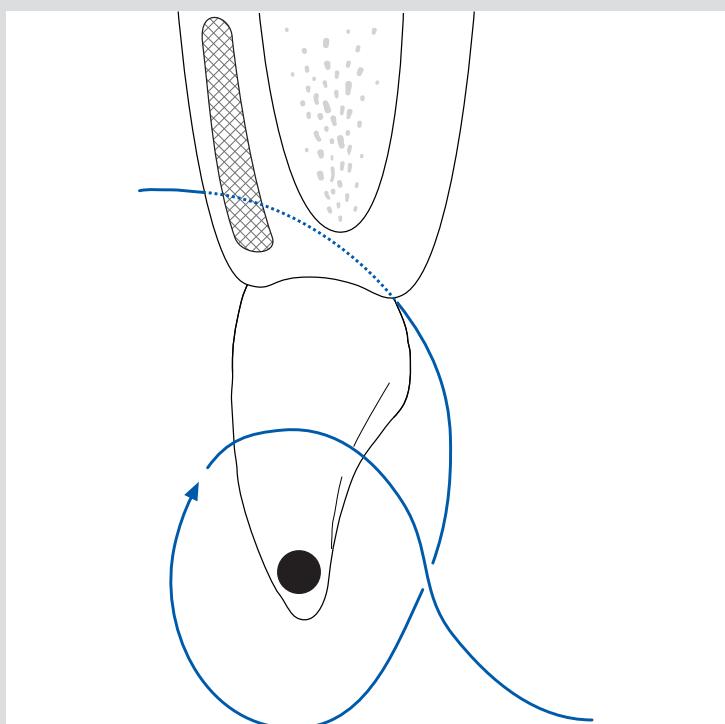
Slike 8.18. i 8.19. U svrhu što manjeg rizika od perforacije izvedena je podminirajuća preparacija nožem za tuneliranje. Kružnim se pokrećima preparira djelomični režanj preko mukogingivne linije prema apikalno dok se ne stvori dovoljno veliki prostor za vezivni transplantat. Prije unošenja transplantata valja provjeriti da je preparacija u istoj ravnini, čime nastaje prohodni tunel.

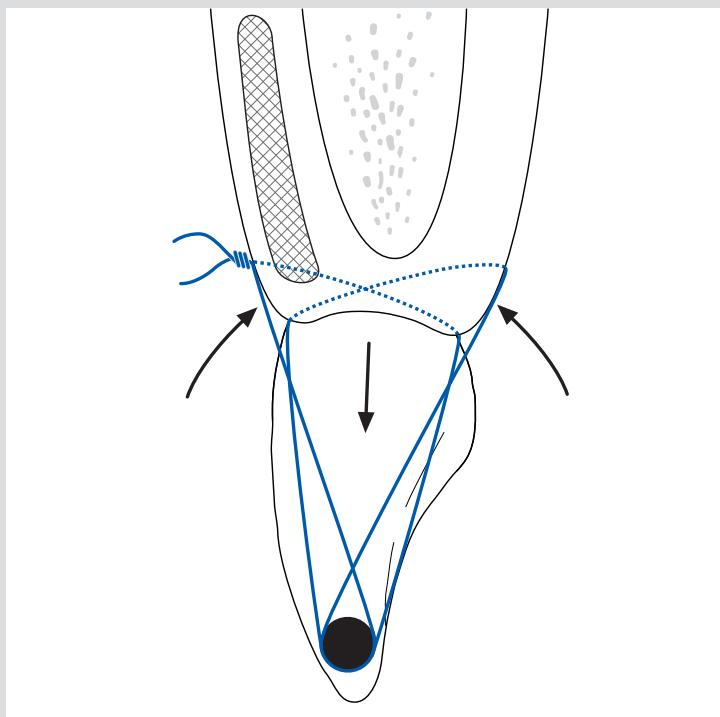
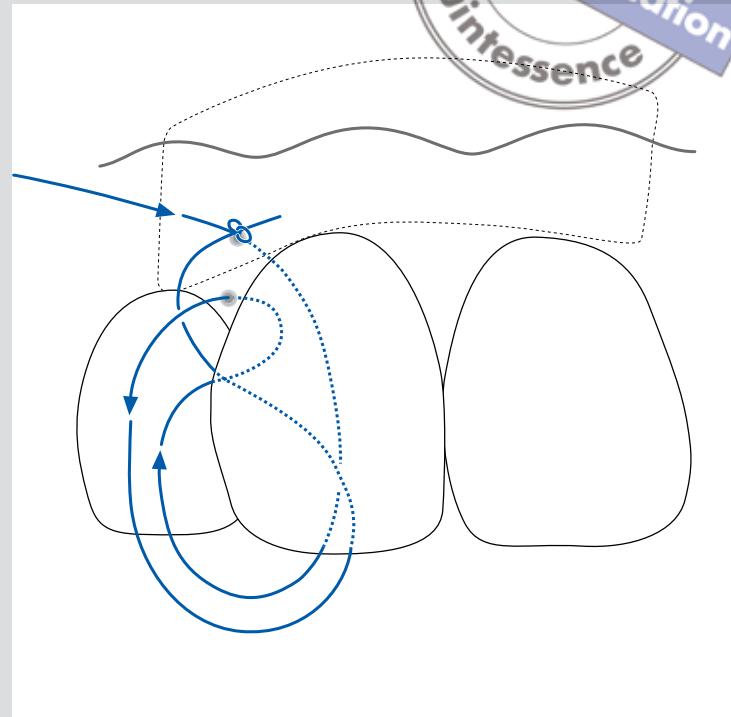
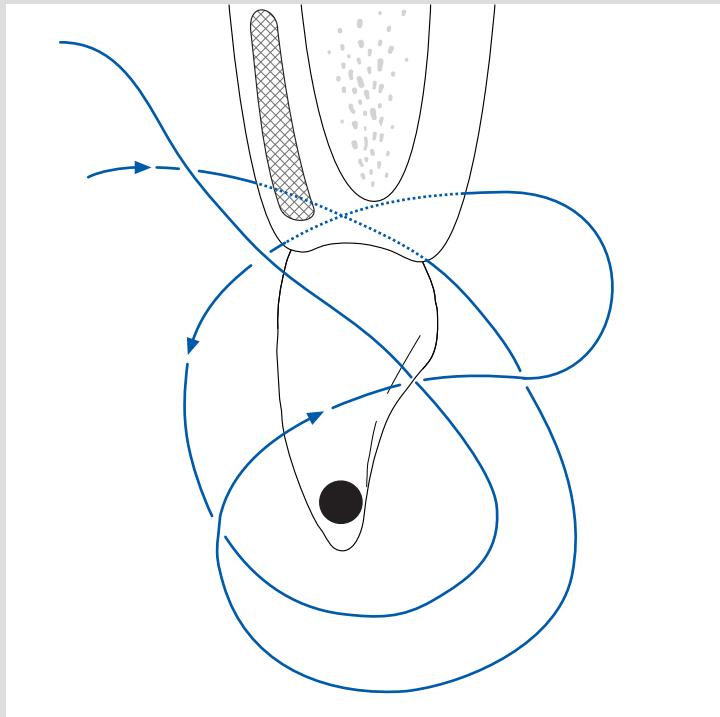
Slike 8.20. i 8.21. Vezivni transplantat uvlači se u tunel s pomoću pozicionirajućih šavova primjenom Gore-Tex® CV-5 materijala za šivanje. Pritom je iglu, okrenutu tupim dijelom, potrebno uvući u tunel jedan Zub lateralno od područja podebljanja te ponovno izvući marginalno na mjestu tkiva zuba na kojem bi se transplantat trebao unijeti. U prvom koraku vezivni se transplantat probada iglom lateralno iznutra prema van. U drugom koraku igla se vodi apikalnije izvana prema unutra prije nego što se kroz tunel vrati na početni položaj.

Slike 8.22. i 8.23. Povlačenjem konca transplantat se šavovima može prije fiksacije kontrolirano uvući u tunel i postaviti u ispravan položaj. Privremeni nadomjestak cementira se s malo privremenog cementa da bi se izbjegao suvišak cementa. Aproksimalni kontakti mezijalno i distalno od privremenog nadomjeska zatvore se tekućim kompozitom bez jetkanja cakline.

Slike 8.24. i 8.25. Slijedi zašivanje s tri dvostruka križna obuhvatna šava primjenom 6-0 Seralene® DS15 konca za šivanje. Prvi ubod ide od bukalno, malo koronalnije od mukogingivne linije. Igla zahvaća vezivni transplantat i prolazi ispod aproksimalne kontaktne točke da bi izšla apikalnije od vrha papile na palatinalnoj strani. Zatim se igla ponovno vodi prema bukalno preko zubi i opet se obrnuto okrenuta, bez dodira s tkivom, gurne prema palatinalno ispod zatvorene kontaktne točke.

Slike 8.26.-8.30. U drugom ubodu igla se ubada u bazu palatalnih papila i izlazi nešto apikalnije od vrhova papila, ne dirajući vezivni transplantat. Zatim igla opet izlazi palatalno i ponovno se, okrenuta tupom stranom, provodi ispod aproksimalne kontaktne točke na bukalnu stranu. Tek sada veže se čvor. Pozicionirajući šavovi mogu se izvaditi, a područje rane nekoliko minuta lagano komprimirati.

Slike 8.31. i 8.32. Klinička situacija tjedan dana nakon zahvata. Šavovi se mogu izvaditi i kompozit se može ukloniti iz aproksimalnog područja. Cijeljenje teče bez komplikacija.

Slike 8.33. i 8.34. Tri mjeseca nakon kirurškog zahvata provodi se unutarnje izbjeljivanje zuba 30%-tним natrijevim perboratom koji treba ostaviti u kanalu .

Slike 8.35. i 8.36. Klinička slika pet mjeseci nakon podebljanja gingive i dva mjeseca nakon unutarnjeg izbjeljivanja. Zbog smanjene transparencije gingive i izbjeljenog korijena nestalo je sivo obojenje.

Slike 8.37.-8.40. Klinička i radiološka slika nakon cementiranja definitivne potpuno keramičke krunice

Slika 8.41. Pacijentica nakon završene terapije (endodontsko liječenje: *Wolf Richter*, München, Njemačka; dentalni tehničar: *Ulli Schoberrer*, Seehausen, Njemačka)

Usporedite DVD kompendij "Estetska, parodontna plastična i implantološka kirurgija", 2. dio
"Gingivno podebljanje s autolognim vezivom" (trenutačno dostupno na njemačkom jeziku).

Indeks

A

- Abrazija 410
 Acelularni ekstrinzični cement 10, 291
 Acetilsalicilna kiselina 182
 Adrenalin 180
 Alveolarna kost
 bukalna 284
 dimenzije 515A
 interdentalna 472–473, 473A, 473T
 Alveolarni greben
 horizontalni defekti 613–615
 vertikalni defekti 613–615
 Alveolarni greben 27–29, 28A
 tip alveolarnog grebena 29
 Alveolarni nastavak 12–13, 12A
 Amelogenin 291
 Amoksicilin 187
 Analgetici 181–186
 antipiretski 182
 nekiseli 183
 kiseli 182–183
 Anestetici, površinski 181
 Anestezija, opća 178
 Anestezija, površinska 181
 Angina pectoris 170–171
 Antibakterijska profilaksa 186–188
 Antibiotici 187–188
 antibiotska profilaksa 186–188
 sistemski 818
 Antiflogistici 181–186
 nesteroidni 182–183
 Antikoagulansi 172
 Aparat vlakana
 parodontni 9, 9A
 supraalveolarni 9A
 Apsces 820
 otvaranje 820
 pražnjenje 820, 821A
 stvaranje apcsesa 820
 sublingvalni 820
 Apikalno pomaknuti režanj 415, 423–425, 425A, 842
 Aproksimalna kontaktna točka 472–474, 473A, 473T
 Arahidonska kiselina 182

- Arteria palatina 202, 203A, 204A
 otvaranje 804
 Artikain 180–181
 formular 144, 144A, 147A
 Augmentacija mekog tkiva 544–546, 616
 Augmentacija papile, horizontalna 484, 502–510
 Augmentacija tvrdog tkiva 616
 horizontalna 621

B

- Bassova tehnika 168A
 Barbiturati 178
 Benzodiazepini 178–179
 Bezubi prostor 611
 Bijela estetika 120
 Biofilm, uklanjanje 292, 293A
 Biološka širina 18–27, 844
 oko implantata 23–27, 24A, 667
 ozljeda 20, 21, 844, 846A
 ponovna uspostava 22
 stvaranje 19A, 23
 Bite Size 61–62, 62A, 97–98
 "Bone splitting" tehnika 626
 Bradikardija 171
 "Bundle bone" 12A
 Bronhalna astma 173
 Bruksizam, udlaga za liječenje 554, 598A
 Bubrežne funkcije, smetnje 173–174

C

- Celularni intrinzični cement 10–11, 292
 Celularni mješoviti cement 11
 Celuloza, oksidirana regenerirana 807
 Cement korijena 10–11
 Cijeljenje
 per primam 70–71, 72A, 73A, 205A, 816
 per secundam 71–72, 73A, 205A, 816

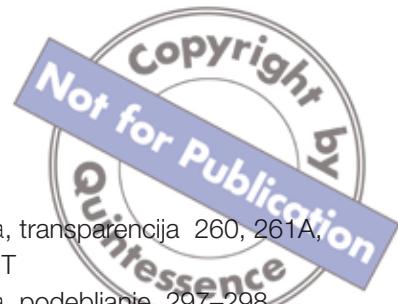
- Cijeljenje rane
 klinička procjena 75, 76A
 lokalno modificirajući čimbenici 77–79, 79T
 faze 72–75
 Cijeljenje rane
 primarno 70–71, 72A, 73A, 205A, 816
 načela 70–75
 sekundarno 71–72, 73A, 205A, 818
 sistemski modificirajući čimbenici 79–81, 80T
 Cijeljenje, smetnje 818
 Ciklooksigenaza 182
 Citostatici 80
 Crni trokutovi 472–474, 474A
 terapijske mogućnosti 481–494
 Crvena estetika 32, 120

Č

- Četkanje zubi, traumatsko 284, 285A
 Čišćenje 676
 Čvor 114–116
 jednostavni, obratno vezan
 kirurški 62–63, 114, 114A

D

- DBBM (deproteinizirani govedi koštani mineral) 533, 534–535A, 586A, 624A, 625
 Defekt, klasifikacija 614–615, 616A
 Defekt, morfologija 613–615, 616A
 Defekt, stvaranje 610, 615
 Defekti, klinasti 308–310, 309A
 Dehiscijencija rane 818
 primarne neinfektivne 818, 819A
 Dentofacijalni sklad 120
 Dentogingivni kompleks 27, 27A
 visina 417–418, 417A
 Deproteinizirani govedi koštani mineral (DBBM) 533, 534–535A, 586A, 624A, 625

Dezmotom 529, 531A
 Diabetes mellitus 79, 174
 Dijabetička koma 174
 Diazepam 179
 Digitalni volumni tomogram (DVT) 684
 Diklofenak 183
 Distrakcijska osteogeneza 522–523,
 523A, 614, 636–637
 Distraktor 523, 523A, 645A
 Djelomični režanj 91–93, 92–94A, 810
 Dojenje 175
 Dolihofacialjni rast 408
 Duhan 79
 Duljina zubi 135, 137T
 Dvostruka petlja, šav 104, 104–105A,
 449, 729–730A, 753A, 771–773A
 Dvostruki križni vertikalni obuhvatni šav
 104–106, 106–107A, 269, 277–
 278A, 300, 508A, 573–574A, 588A,
 709–710A, 792–793A
 DVT (digitalni volumni tomogram) 684

E

Early Wound Healing Index (EHI) 75,
 76A
 EDTA (etilendiamintetraoctena kiselina)
 289, 290, 291A
 Efekt fitilja 56
 EHI (Early Wound Healing Index) 75,
 76A
 Eksplantacija
 koštanih transplantata 828
 membrana 818, 828, 828A, 829
 Ekstrakcija, ortodontska 517–518,
 518A
 Ekstrakcija zubi 514
 atraumatska 529, 530–531A
 cijeljenje nakon 514–516
 gubitak kosti nakon 515
 profilaksa defekta nakon
 517–546
 resorpcija nakon 515
 terapeutski postupak nakon
 548T
 Ekstrakcijska alveola 514A
 zacjeljujuća 514A, 514–516,
 516A

Ekstruzija, ortodontska 311A,
 517–518, 519–521A, 844, 845A,
 846–847A
 Eikozanoidi 182
 Eikozanoidi, metabolizam 182
 Elektrotom 420, 421A
 Elongacija 410, 474
 Endokarditis, profilaksa 171–172
 Endost 13
 Epitel gingive, oralni 5, 5A
 Estetika 120
 gingivna 120
 parametri 122–130
 estetski idealan osmijeh 408A
 estetska analiza 134–153

F

Fenotip, gingivni 30, 31A, 124
 tanji 257
 Fibroblast 194
 Fiziološka načela 194–196
 Foramen palatinum majus 804
 Fossa canina 820

G

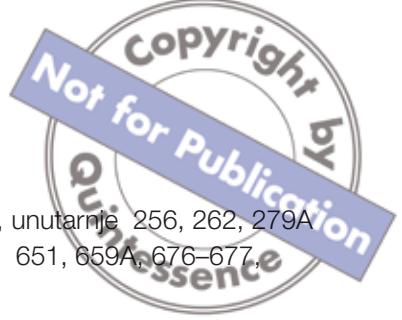
Gubitak papile 474A
 GBR (Vodenka koštana regeneracija)
 532–533, 532A, 621
 GBR tehnika 532–533, 532A, 621
 Genetski faktori 81
 Genetske predispozicije 81
 Gingiva 4–9
 boja 123, 123A
 interdentalna 8A, 9
 keratinizacija 123
 keratinizirana 293–295, 294A
 pričvršnica 7
 slobodna 5–7, 5A
 svojstva površine 123, 123A
 širina 5
 vidljivost 130, 131A
 zenit 125–127, 125A, 126A
 Gingiva, kirurška korektura
 ciljevi terapije 132
 postavljanje indikacije 132
 Gingiva, morfologija 123–127

Gingiva, transparencija 260, 261A,
 261T
 Gingiva, podebljanje 297–298
 indikacije 256–268
 prognoza 269
 tehnički aspekti 269
 Gingiva, tijek 126, 126A, 127, 128A,
 129A, 135, 409
 korektura 412–413
 neravnomjerni prirodnih zubi
 412
 neravnomjerni zubi koje treba
 protetski opskrbiti 412–413,
 412A
 Gingivektomija, eksterna 420,
 432–437A

Gingivna brazda 5
 Gingivne recesije 256, 266–268, 266A,
 267A
 Gingivni biotip 615
 Gingivni fenotip 30, 31A, 124, 297
 Gingivni rub 5
 Gingivni zenit 125–127, 125A, 126A
 Girlanda gingive 126
 Glikohemoglobinska frakcija 79
 Glukokortikoidi 184
 Gnoj 820
 GTR (Guided Tissue Regeneration)
 vodena tkivna regeneracija 290,
 290A
 Guided Bone Regeneration (GBR)
 vodenka koštana regeneracija 621
 Guided Tissue Regeneration (GTR)
 290, 290A
 "Gummy smile" 130, 408–409, 409A

H

Haversov kanal 12
 HbA1c 79
 Hemidezmosomi 6, 16
 Hemodializa 173
 Hemostiptik 807, 807A
 Hepatitis 173
 infektivni 175
 Hertwigova epitelna ovojnica 291
 Higijena 164
 Higijenske smjernice 164

Hiperglikemija 174
Hipermobilna gornja usnica 408
Hipertireoza 174
Hipertonija
    arterijska 170
    renalna 174
Hipoglikemija 174
HIV (virus humane imunodeficijencije) 80, 175
Homeopatijska 184

I

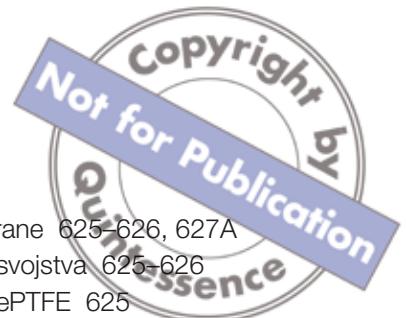
Ibuprofen 182–183, 185
Igle, kirurške 58
Imedijatna implantacija 535–537, 536A
    Imedijatni privremeni protetski
        nadomjestak 546, 586–587A
        protetski 549
        privremeni 554
Implantacija
    kod mladih pacijenata 691–693, 692A
    kompjutorski navođena
        navigirana 552, 552A
    kompjutorski navigirana
        šablonski vođena 684
    kompjutorski 684
    rukom vođena 684
    bez incizije 549, 552
Implantat 610
Implantat, gubitak 832–833
    kasni gubitak 833
    rani gubitak 832
Implantati, izbor 686–691
Implantati, otvaranje 629–631, 632T
Implantat, promjer 690–691
Implantati, pozicioniranje
    korono-apikalno 689–691, 691A
    mezio-distalno 687–689, 688A, 689A
    orofacialno 687, 687A
Implantati, rasklimavanje 832
Implantati, ugradnja
    računalno navođena 552, 552A
    bez incizije 549, 552
Implantat, veličina 690–691

Implantatna terapija
    kod mladih pacijenata 691–693, 692A
    osobitosti 684–693
    jednofazna 549–544, 550–551A, 582–591A
    višefazni postupak 555
Imunosupresija 184
Imunosupresivi 80, 172
Indeks krvareće papile (PBI) 77, 162
Indeksiranje, intraoperativno 631, 749A, 783A, 786A
Incizalni brd, položaj 134–135, 136A
Incizalni brid, tijek 134–135, 136A
Incizije 86–87
    horizontalne 836
    marginalne 86–87, 87A
    paramarginalne 86–87, 87A
    sulkularne 86, 87A
    tehnika bez incizije 299
    vertikalne 836
Indeks plaka (PI) 77, 162
Inervacija, parodontna 14–15
Infekcija 818–820
Infekcija rane 818
Infekcijske bolesti 175
Infiltracijska anestezija 181
Informiranje pacijenta 158–160
    dokumentacija 159A
    sadržaj i opseg 158–159
    trenutak 159
    zakonska pozadina 158
Informativni razgovor 160T
Inhibitori agregacije trombocita 172
Inlej tehnika 618, 619A, 722–731A
Inlej transplantat 617
INR (International Normalized Ratio) 172
Instrumenti, parodontno kirurški 47–55
    makrokirurški 47, 48–49A
    mikrokirurški 47, 49A
Interdentalni kol 8A, 9
Interdentalno zatvaranje 123–124
International Normalized Ratio (INR) 172
Insuflojencija
    bubrega 173–174
    jetre 173
    srca 171

Izbjeljivanje, unutarnje 256, 262, 279A
Izlazni profil 651, 659A, 676–677, 679A
    transfer 660, 661–667A
    prijenos 660, 661–667A

K

Kalusna distrakcija 522, 614, 632, 636
Kardiovaskularne bolesti 170–172
Keramika
    fluorescentna 680, 682–683A
    ružičasta 488A, 638, 639, 640A, 641, 641A
Keratinizirana gingiva, širina 415, 416A
Keratinizirano tkivo 30–32, 33A
Keratinizacija gingive 123, 293–295, 294A
Klindamicin 187
Klorheksidin 163, 165, 186, 818
Klorheksidin-diglukonat 186
Koštani morfogentski proteini BMP 198
Krvarenja, intraoperativna 804–807
KBS (koronarna bolest srca) 170–171
Klasifikacija
    bezubosti 615, 616A
    defekata u bezubom dijelu
        čeljusti 615
    defekata papila 479A
    gingivnih recessija 303, 304T
    prema Milleru 303, 304T
    zubi za ekstrakciju 546–549
Konac, deblijina 57, 57T
Kost, mrvljena autologna 200, 622
Koštani blokovi
    autologni 199, 622–623, 622A, 623A, 636
    mobilni 829
    resorpcija 622–623, 829
Koštani blok transplantat 622–623, 622A, 623A
Koštani nadomjesni materijali 214–215, 214A, 215A, 621–625
    ksenogeni 623, 625
Koštani filter 200
Koštani mineral, deproteinizirani bovini (DBBM) 623, 625

Koštana dehiscencija 29, 29A, 284, 286A
etiopatogeneza 286T
Koštana regeneracija, vođena 621
Koštani transplantati 621–625
autologni 623A
eksponirani 828
kapacitet regeneracije 623
područje uzimanja 199
preduvjeti 198–199, 198A
resorpcija 828, 829
tehnika uzimanja 199,
221–225A
Koštana fenestracija 29, 29A
Krilca, pomaknuta prema apikalno
494–495A
Kombinirani režanj 95
Kombinirana pinceta, mikrokirurška
51, 52A
Kompaktne ploče 828, 829
autologne 199, 623
Komplikacije, rješavanje 804–847
Kompresijski zavoj 804, 806A
Kontaktna točka
aproksimalna 472–474, 473A,
473T
duga 632, 635A
Kontrola rane 165
Koronarna bolest srca (KHK) 170–171
Kortikalnis 12
Kortikoidi 80
Krunka, estetsko produljenje 481, 484A
dugoročna prognoza 426
kod mladih pacijenata s
implantatima 426
indikacije 410–414
izbor tehničkog postupka
418–425, 420A, 423A, 424A,
426
predvidljivost 426
Krvarenje, postoperativno 812

L

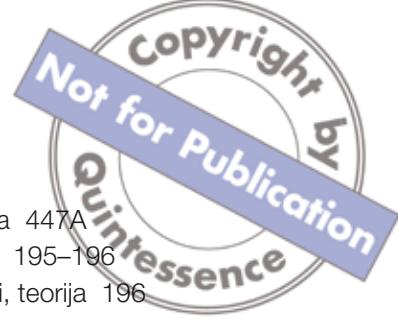
Lamina cribiformis 12, 13, 13A
Lamina dura 12
Lateralno nepce 202, 203A
Lateralni kut čeljusti 199
Lidokain 180

Ligament, parodontni 9, 10A, 12, 12A,
13A
Linea obliqua externa 199
Limfa parodontnih tkiva 15
Lokalna anestezija 179–181
Lokalni anestetici 179–181
s adrenalinom 804, 814

M

Madrac-šavovi 100, 100A, 101–103
križni horizontalni 752A
horizontalni 602–604
unutarnji horizontalni 102–103,
102A
unutarnji vertikalni 100, 100A
Makrokirurški instrumenti 47, 48–49A
Materijali 677
Materijal za šivanje 56–57
Materijal za šivanje 56–59, 59T, 79
ePTFE 57
Gore-Tex® 57
politetrafluoretlen 57
Medikacija drugog stupnja 186
Medikacija, preoperativna i
postoperativna 178–188
Međučlanovi mosta
biokompatibilnost 675–676
oblikovanje 675–676, 677A,
678A
Međučlan u obliku grebenskog krila
675
Meka tkiva
interdentalna 8A
oblikovanje izradom definitivnog
protetskog nadomjeska
660–668
oblikovanje u bezubom području
651–658
Meko tkivoaugmentacija mekog tkiva
544–546, 616
oblikovanje tkiva izradom
definitivnog protetskog
nadomjeska 660–668
Meko tkivo u bezubom području,
oblikovanje 651–658
tehnika bodlje 651, 653A
pritiskom 651, 650
za opskrbe mostom 613

Membrane 625–626, 627A
svojstva 625–626
ePTFE 625
Gore-Tex® 625
kolagena 625
neresorbirajuće 625
na bazi polilaktid poliglikolida
625
resorbirajuće 625
teflonske 625
Membrana 625–626, 627A
Membrane, ekspozicija 621, 625, 818,
828, 828A, 829
Membrana, funkcija 626
Metamizol 183–184
Metronidazol 187
Midazolam 179
Mikrokirurgija 38–41, 40A, 42A, 77
u odnosu na makrokirurgiju 41T,
42A
Mikrokirurški instrumenti 47, 49A
Mikrokirurški trening 60–66
Mikroglodržač 52–53, 53A
Mikroskop za operacije 44–45, 44A
usporedba s lupama 47
prednosti i nedostaci 46T
Mikroškarice 53, 54A
Mikrooštice za skalpel, savitljive 51A
Mikro iglodržač 50A, 51
Mikroskop usp. mikroskop za operacije
Mock-up 137–139, 138A, 140A, 426
Modificirani ovalni međučlan 651, 655,
676
Modificirani međučlan u obliku
grebenskog krila 675
Mornarski čvor 114, 115A
Most
adhezivno cementirani 613
konvencionalni 612
Mrvljena autologna kost 200, 622
Mukogingivne linije 7
Mukoperiostalni režanj 90–91, 90–91A
Mukoperiostalno-mukozni režanj 95,
95–96A
Mukoza
oblažuća 4
mastikatorna 4
periimplantatna 16–17
specijalizirana 4

Mukozni režanj 91–93, 92–94A
Mukoperiostalno-mukozni režanj 95
Mukozno-mukoperiostalno-mukozni režanj 95

N

Nadogradnja na implantatu
izlazni profil 676
oblikovanje 676–677, 679A
individualna 660, 677–680,
681A
materijali 677–680, 681A,
682–683A
potpuno keramička 677–680
Nadomjesni materijali
alogeni 213
aloplastični 213
Nadomjestak, implantatom nošeni 612
Naočalne lupe 43
galilejski tip 43, 43A
Keplerov tip 43, 44A
usporedba s mikroskopom za
operacije 47
prednosti i nedostaci 46T
Napetost režnja 820
Navigacijski sustavi 684
Navoštavanje 137
Nekroze 824
Nekroze, djelomične 824, 825A
Neopiodini analgetici 182–184
Nepce, lateralno 202, 203A
Nervus alveolaris inferior 201, 201A
Nervus lingualis 200
Nikotin 79–80
Nož za tuneliranje 55, 55A

NJ

Njega
postoperativna 165–169
kasnija 166

O

Obuhvatni šav 104–108
dvostruki križni vertikalni
106–107A, 269, 277–278A,
300, 400–402A, 508A,
573–574A, 588A, 709–710A,
792–793A
horizontalni 106–108,
107A, 108A, 109A, 208,
209A–210A
križni kontinuirani horizontalni
209–210A, 328–329A
paralelno kontinuirani horizontalni
209–210A, 329–330A
Oblikovanje pritiskom 651, 650
Odstranjivanje naslaga, profesionalno
77
Onlej transplantati 617
Operacijske šablone 684, 685A
Opioidi 182
Opioidni analgetici 182
Opskrba krvlju, parodontna 14, 14A,
15A
Optičko povećanje, pomagalo 43
Oralna higijena
kućna 77, 162, 165
motivacija i upute 77
postoperativna 166, 169T
postoperativni, protokol 166,
169T
Oralni gingivni epitel 5, 5A
Oralni sulkusni epitel 5, 5A
Organski transplantati 172–173
Ortodoncija 484–488, 485–487A, 844
Orthodontska ekstuzija 310, 311A,
517–518, 519–521A, 844, 845A,
846–847A
Orthodontska terapija 266–268,
484–488, 485–487A, 844
Oseointegracija 832
Osmijeh, idealni 120
Osmijeh, linija 130, 131A
visoka 130, 131A
pozitivna 134
Osmijeh, tipovi 130

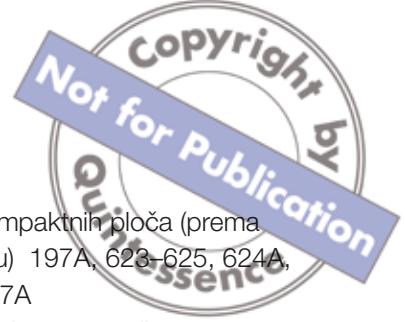
Ostektomija 447A
Osteoblast 195–196
Osteoblasti, teorija 196
Osteogeneza 196
Osteoindukcija 198
Osteokondukcija 196–198
Osteom 12, 13A
Osteosintetski vijci 622, 625
Osteotomija 464A
Otisak, individualna žlica za 668, 670A
Otisak, uzimanje 660
Otisak, individualizirani transfer za
otiske 660, 758A, 795A
izrada 663–664A
Ovalni međučlan 675–676
Ozljeda biološke širine 844, 846A
Ožiljci 836
korekture 836, 837–841A
horizontalni 836
vertikalni 836

P

Pacijenti,
informiranje 158–160
predterapija
priprema 162–164
rizični 163–175, 176–177T
s transplantiranim organima
172–173
vođenje 162–169
Palatalna sluznica 202
Palatalni transpozicijski režanj 618,
619A, 726–728A
Papila 9, 123–124, 124A, 472–474
umjetna 488A
prisutnost 473T
traumatiziranje 475A
Papile, defekti
etiologija 472–474, 475A, 478A
klasifikacija 479A
Papile, gubitak 472–474
etiologija 472–474, 475A, 478A
klasifikacija 479A
Papile, odizač 52, 53A

- Papile, rekonstrukcija 481–494
 dugoročna prognoza 496
 horizontalna 484
 kirurška 480–483A, 481–484
 ortodontska 484–488,
   485–487A
 postavljanje indikacija 474
 restaurativna 488–494,
   489–490A, 491–493A
 terapijske mogućnosti 481–494
 vertikalna 481
- Paracetamol 183
- Parodont, marginalni 4A, 21
- Parodontna inervacija 14–15
- Parodontna integracija 25
- Parodontni ligament 9, 10A, 12, 12A,
 13A
- Parodontna opskrba krvlju 14, 14A,
 15A
- Parodontni sustav vlakana 9, 9A
- Parodontitis, regenerativna terapija
 290
- Parcijalno tromboplastinsko vrijeme
 (PTT) 172
- PBI (indeks krvareće papile) 77, 162
- Penicilini 187
- Periimplantatna tvrda i meka tkiva 16A
- Periimplantatne strukture 16–17
- Periost 13
- Periodontalni šavovi 108–109,
 110–111A, 465
 križni 250
- PES (Pink Esthetic Score) 132, 133T
- Petlje 114
- PI (indeks plaka) 77, 162
- Pink Esthetic Score (PES) 132, 133T
- Plućna oboljenja 173
- Područje uzimanja 199–213
- Pojedinačni šavovi 97–100, 98–99A
 s palatalnim sidrenjem 754A
- Poremećaj jetrene funkcije 173
- Postoperativna medikacija 165
- Postoperativno ponašanje 159–160,
 161A
- Potpuna narkoza (opća anestezija,
 narkoza je krivi termin!!!) 178
- Praćenje (pacijenta), osobno i strojno
 178
- Preparacija djelomičnog režnja 325A,
 446A, 461A, 725A, 727A
- Presijecanje periosta 54A, 91
- Predterapija pacijenta 162
- Prijenos konture 668, 668–673A
- Priprema pacijenata, preoperativna
 162–164, 164A
- Privremeni protetski nadomjesci
 dijagnostički 138, 139, 426
 direktni 139
 implantatno nošeni 631
 indirektni 139, 142–143A
- Promijenjena aktivna erupcija 410,
 411A
- Promijenjena pasivna erupcija 409,
 410A
- Plazmatska cirkulacija 194, 196
- Plazma bogata trombocitima (PRP) 81
- Platform-Switching (izmjena platformi)
 26
- Plazma bogata trombocitima 81
- Prednizolon 184
- Primarno cijeljenje 70–71, 72A, 73A
- Prostaglandin 182
- PRP (Platelet-rich Plasma) 81
- Punch 533, 534–535A, 545
- Pražnjenje gnoja 820, 821A
- Pričvrstak
 vezivni 7, 9, 18, 288
 epitelni 6, 18
- Profilaksa boli 181
- Profilaksa grebena, mjere
 usporedba 534–535A
 prednosti i nedostaci 547T
- Profilaksa grebena 532–546
 kod opskrbe implantatima
   549–555
 kod opskrbe mostom 555–561
- Profilaksa otoka 181
- Provodna anestezija 181
- Proteini caklinskog matriksa 81,
 291–292, 291A
- Pulsoksimetrija 178
- Pušenje 79–80
- Pušenje, zabrana 160
- PTT (parcijalno tromboplastinsko
 vrijeme) 172
- Quickova vrijednost 172
- R**
- Rame implantata, pozicioniranje 686,
 686A, 689–691, 690A, 691A
- Rasteretne incizije 88–89
 horizontalne 88, 88A
 vertikalne 88–89, 89A
- Rasteretni šavovi 101–103
- Recesije, gingivne
 etiopatogeneza 284–285, 286T
 epidemiologija 284
 višestruke 301–302, 302T
 solo 301, 302T
- Recesije, kirurško prekrivanje
 dugoročna prognoza 305–307,
 306T
- izbor primjerene tehnike 302
- kod djece i mladih 310
- na implantatima 310
- na protetski opskrbljениm zubima
 310
- neuspjelo 312–314A
- postavljanje indikacija 287
- potpunost 298
- predvidljivost 302–303
- tehnički aspekti 299–302
- Recesije, profilaksa 256–257,
 258–260A
 kod protetski opskrbljениh zubi
   256–259
 prije ortodontske terapije
   266–268
- Regeneracija 70
- parodontna 289–290
- regenerativna terapija
 parodontitisa 290
- Rekonstrukcija defekta 616–648
 defekt klase I 618–632
 defekt klase II 632–636
 defekt klase III 636–648,
   642–646A
- klinički postupak 648T
- donošenje terapijske odluke
   649T
- vertikalna 636–638

Rendgenske šablone 684, 685A
Reparacija 70
Reparativni cement 11, 292
Repozicija režnja
    apikalna 415, 423–425, 425A,
        844
    dvostruko lateralna 299,
        340–355A
    koronalna 295, 296A, 299,
        322–333A, 375–386A
    unilateralna 299
Resorpcija 829
Restitutio ad integrum 70
Retrakcijski konci 476A
Revaskularizacija 194, 623–625
Rezistencija na revaskularizaciju 624
Režanj, dizajn 77–78, 90–95
Režanj, debljina 78
    kod prekrivanja recesija 303
Režanj, nekroza 824
Režanj, perforacija 810, 810–811A
    mjesto perforacije 810
    Režanj, preparacija 300,
        362–364A, 395–397A
    tunelirajuća 269, 495, 504A,
        570–571A, 583A, 706A,
        789A
Režanj, repozicija apikalna 415,
    423–425, 425A, 844
Režanj, prokrvljenost 78
Rizični pacijenti 163–175, 176–177T
Robert Koch institut, smjernice 164
Rub preparacije, intrasulkularni 20–21,
    22A
Rub restauracije, subgingivni 844

S

Sedativi 178–179
Sediranje 178–179
Sendvič tehnika 481A, 524–525,
    524A, 525–528A, 636
Smetnje srčanog ritma 171
Snopasta kost 12, 515
Softver za planiranje 684
Softver za planiranje, digitalni 684
Spojni epitel 6–7, 6A
    dugi 288

Sluznični transplantat, slobodni 532
Sharpeyeva vlakna 9–10, 9A, 10A
“Socket seal” tehnika 212, 212A, 533,
    545, 545A, 555, 555A, 596–607A,
    832A, 833
“Socket shield” tehnika 537,
    538–539A, 540–543A
Sondiranje 27
Spongioza 12
Stillmanovi rascjepi 285, 287A
Stillmanova tehnika 167A
Subgingivni rub nadomjeska 844
Sulkus 5, 5A
    klinički 21
Sulkusni epitel, oralni 5, 5A
Super Floss 675, 676A
Simfiza 199
Stečeni sindrom imunodeficijencije
    (SIDA) 80, 175
Svetlosna jedinica 45, 45A
Slobodni sluznični transplantati 212
Slobodni subepitelni vezivnotkvini
    transplantati 201, 207A, 213A
Suspendirani šavovi 104–109

Š

Šav dvostrukе petlje 104, 104–105A,
    449, 729–730A, 753A, 771–773A
Šav za zatvaranje 97–101
Šavovi, fiksacijski 109, 112A
Šavovi, kontinuirani 100, 101A,
    233–234A
Šavovi, vađenje 116, 116A, 165
Šavovi za pozicioniranje 109–111,
    113A, 276A, 300, 398–399A,
    506–507A, 708–709A, 572A,
    585–586A
Štancanje 629, 629A

T

Tahikardija 171
Tehnika bodlje 651, 653A
Tehnika dvostrukog sloja, modificirana
    626, 627A, 628A, 750–751A, 784A

Tehnika kompaktnih ploča (prema
    Khouryu) 197A, 623–625, 624A,
    765–777A
Tehnika forsirane eurpcije 517
Tehnika omotnice 295, 299
Tehnika punila 533–535, 534–535A,
    536A
Tehnika rolanog režnja, modificirana
    630, 630A, 774–775A, 786–793A
Tehnika s dvije membrane 626, 627A,
    628A
Tehnika tobolca 618–621, 620A,
    704–712A
Tehnika tunela 299–302
    modificirana 269, 300–302, 300A,
        301A, 361–369A, 495, 553,
        555–556
Tehnika vezanja šavova 114–116
    kirurška 62–63, 63–65A
    makrokirurška 114, 115A
    mikrokirurška 114, 114A
Tehnike šivanja 97–111, 111T
Terapija mostom
    jednofazni postupak 555–556,
        556–560, 568–577A
    višefazni postupak 561
Tetovaže 836
Tijek gingive 126, 126A, 127, 128A,
    129A
Tkivna induktivnost 198
Tkivna konduktivnost 198
Tkivno ljeplilo 242
Tkivni transplantati
    uvjeti 196–199
    tehnike uzimanja tkiva 199–199
Tijek gingive 126, 126A, 127, 128A,
    129A, 612, 613, 615
Tijek gingive, visoki 31A
Tjek gingive, plitki 31A
Tissue Engeneering 213
Transplantat
    alogeni 194
    aloplastični 194
    autologni 194
    ksenogeni 194
Transplant, debljina kod prekrivanja
    recesije 303
Transplantat, cijeljenje 194–196
Transplantat, uklanjanje 828

Z

Zadebljanje mekog tkiva 297–298, 544, 553, 553A
Zaobljeni implantati 25, 26A
Zatvaranje šavovima 96–116
Zavojna ploča 208–209, 211A, 804, 806A
Zdravlje, gingivalno 122, 122A
Zenit gingive 125–127, 125A, 126A
Zgrušavanje krvi 172

Transplantacija 194
Transplantat, mobilnost 829
Transplantat, nekroza 824, 825A
Transpozicijski režanj, palatalni 618, 619A, 726–728A
Traumatsko četkanje zubi 284, 285A
Trombociti, profilaksa 172
Tromboplastinsko vrijeme 172
Trudnoća 175
Tuber maxillae 212–213
Tunelirajuća preparacija 269, 276A, 300, 362–364A, 395–397A, 495, 504A, 570–571A, 583A, 706A, 789A

U

Upala, odsustvo 77, 122, 162, 303

V

Vazokonstriktori 180
Vezivno tkivo, gingivno 7A
Vezivnotkvivi nadomjesni materijal 216, 216A
alogeni 298

Vezivnotkvivi transplantati 707A
autologni 199, 199A
područje za uzimanje
transplantata 201–202
slobodni subepitelni 201, 207A, 213A, 544, 545A
slobodni 297A
tehnika uzimanja transplantata
206A, 229–234A, 238–242A,
246–250A
uvjeti 199, 199A
Virus humane imunodeficijencije (HIV)
80, 175
Visoki krvni tlak 170
Višak tkiva 836, 837–841A
Vođena koštana regeneracija 621
Vođenje incizije 86–89, 87A
horizontalno 836
vertikalno 836
Volkmannov kanal 12
puni režanj 90–91, 90–91A,
746–747A
Vrste cementa, lokalizacija na korijenu
11A